
พระสันตะปาปาถึงมหาไถ่: 'กล้าที่จะต่อเรือฟันทันธกิจเพื่อรับใช้คนยากจน'

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงกล่าวปราศรัยต่อที่ประชุมคณะพระมหาไถ่ ทรงสนับสนุนมิชชันนารีมหาไถ่ให้ "คิดใหม่" เกี่ยวกับพระพรพิเศษของชาวอัลฟองเซียนในแง่ของสัญญาณแห่งเวลา และเตือนไม่ให้หัวใจแข็งกระด้างซึ่งขัดขวางกิจการฟื้นฟูของพระจิตเจ้า

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงปราศรัยต่อสมาชิกของคณะพระมหาไถ่ (CSSR) ซึ่งมารวมตัวกันในกรุงโรมเพื่อประชุมใหญ่ครั้งที่ 26 ตั้งแต่วันที่ 11 กันยายนถึง 7 ตุลาคม

การประชุมสี่สัปดาห์มุ่งเน้นไปที่การกำหนดทิศทางสำหรับชุมชนที่ก่อตั้งโดยนักบุญอัลฟองโซ เดอ ลีควีรี ในอีกหกปีข้างหน้าและในการเลือกทีมปกครองใหม่เพื่อดูแลการนำไปปฏิบัติ

ในคำปราศรัยที่เตรียมไว้ สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงท้าทายผู้เข้าร่วมในการประชุมใหญ่นี้และถึงครอบครัวมหาไถ่ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณพ่อโรเจอร์โอ โกเมส อธิการใหญ่คนใหม่ **อย่างกล้าที่จะเดินบนเส้นทางใหม่**

โดยสังเกตว่าการฉลองการประชุมใหญ่ “ไม่ใช่พิธีการตามบัญญัติ” แต่เป็น “การดำเนินชีวิตเพื่พบเทออสต์ซึ่งมีความสามารถในการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นใหม่” สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงเน้นถึงความสำคัญของหัวข้อที่กล่าวถึงในการประชุม - ของอัตลักษณ์, ฟันธกิจ, อุทิศชีวิต การอบรม และการปกครอง - เพื่อ "คิดใหม่" ถึงพระพรพิเศษของชาวอัลฟองเซียน

เขาสันนิษฐานให้พระมหาไถ่ “อย่างกล้าที่จะเดินไปตามทางใหม่และเสวนากับโลก” ขณะที่จับจ้องไปที่พระเยซูที่ทรงสละพระองค์เองให้อยู่ในรูปของคนรับใช้”

“พ่อขอสนับสนุนให้พวกท่านกล้า โดยมีพระวรสารและอำนาจสอนของศาสนจักรเป็นพรมแดนเดียว อย่างกล้าที่จะทำมือสกปรกในการรับใช้คนขัดสนและคนที่ไม่มีอะไรเลย”

การเปลี่ยนแปลงของหัวใจและการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง

โดยทรงระลึกถึงจุดรวมของพระพรพิเศษของพวกเขา คือ “ความเต็มใจ” ที่จะเผชิญหน้ากับทุกการทดลองเพื่อนำการไถ่กู้ของพระคริสตเจ้าไปยังทุกคน สมเด็จพระสันตะปาปาทรงยืนยันกรานถึง

ความสำคัญของการฟื้นฟูในพระศาสนจักรและในชีวิตที่อุทิศตน “เพื่อตอบสนองด้วยความจริงใจเชิงสร้างสรรค์” ต่อพันธกิจของพระองค์

พระองค์ทรงตั้งข้อสังเกตว่าการรื้อฟื้นต้องใช้กระบวนการ "การเปลี่ยนแปลงของหัวใจและจิตใจ" (metanoia) และในขณะเดียวกัน "การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง" บางครั้งสิ่งนี้ก็บ่งบอกถึงการพลาจจากขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าแก่และวัฒนธรรมบางอย่าง นั่นคือ “ขวดโหลเก่า” ของเรา ซึ่งอาจเป็นกระบวนการที่ “เจ็บปวด” แต่ “จำเป็น” หากเราต้องการเป็น “มิชชันนารีแห่งความหวัง”

การเป็นมิชชันนารีแห่งความหวัง

ในเรื่องนี้ เขาเตือนว่า “ผู้ที่ยึดมั่นในความแน่นอนของตนเองเสี่ยงที่จะเข้าสู่เส้นโลหิตในหัวใจตีบซึ่งขัดขวางการกระทำของพระจิตเจ้าในหัวใจมนุษย์”

“เราต้องไม่ขัดขวางการต่อรื้อฟื้นของพระจิตเจ้า อย่างแรกเลยในใจและในวิถีชีวิตของเรา ด้วยวิธีนี้เท่านั้นที่เราจะเป็นมิชชันนารีแห่งความหวังได้!”

สามเสาหลัก

ขณะที่พระมหาไถ่เริ่มดำเนินการตามกระบวนการฟื้นฟูนี้ พระสันตะปาปาฟรานซิสยังทรงเตือนพวกเขาว่า “ต้องไม่ลืมเสาหลักพื้นฐานสามประการ: ศูนย์กลางของธรรมล้ำลึกของพระคริสต์ ชีวิตหมู่คณะ และการภาวนา”

“คำให้การและคำสอนของนักบุญอัลฟอนโซเตือนพวกท่านอย่างต่อเนื่องให้ 'อยู่ในความรัก' ของพระเจ้า หากปราศจากพระองค์ เราก็ไม่สามารถทำอะไรได้ การคงอยู่ในพระองค์เราเกิดผล (เปรียบเทียบ ยน. 15: 1-9) การละทิ้งชีวิตหมู่คณะและการภาวนาเป็นประตูสู่การเป็นหมันในชีวิตที่อุทิศตัว ความตายของพระพรพิเศษและการปิดบังพี่น้อง ในทางกลับกัน ความอ่อนน้อมต่อพระจิตของพระคริสต์ผลักดันให้เราประกาศข่าวดีแก่คนยากจน ตามการประกาศของพระผู้ไถ่ในธรรมศาลาแห่งนาซาเร็ธ ที่นักบุญอัลฟอนซัส มาเรีย เดอ ลิกูโอรีประกาศไว้ในคณะ”

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงกล่าวปิดท้ายคำปราศรัยของพระองค์ที่ต้องการให้คณะผู้ปกครองที่ได้รับเลือกตั้งใหม่แสดง “ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความสามัคคี สติปัญญา และวิจรรณญาณ” ในการเป็นผู้นำครอบครัวพระมหาไถ่ในช่วงเวลาที่ท้าทายเหล่านี้

อย่าลืมคนจน

ขณะมอบหมายคณะไว้ในความปกป้องดูแลของแม่พระนิจจานูเคราะห์ พระองค์ได้ทรงสรุปโดยอริชฐานว่ามิชชันนารีคณะพระมหาไถ่จะ “ซื่อสัตย์และพากเพียร” ในพันธกิจของพวกเขา “ไม่ลืมคนที่ยากจนที่สุดและถูกทอดทิ้งมากที่สุด” ที่พวกเขาจะใช้และประกาศให้ทราบถึงข่าวดีของการไถ่บาป

พระสันตะปาปาทรงย้ายงานอภิบาลด้านการท่องเที่ยวไปยังกระทรวงเพื่อการประกาศข่าวดี

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงโอนความรับผิดชอบในการดูแลการท่องเที่ยวเชิงอภิบาลจากกระทรวงเพื่อส่งเสริมพัฒนาการมนุษย์แบบองค์รวมไปยังกระทรวงเพื่อการประกาศข่าวดี หลังจากเข้าเฝ้าของพระคาร์ดินัลไมเคิล เซอร์นีเมื่อเร็วๆ นี้

การดูแลการท่องเที่ยวเชิงอภิบาลได้ส่งต่อจากกระทรวงส่งเสริมการพัฒนาการมนุษย์แบบองค์รวมไปยังกระทรวงเพื่อการประกาศข่าวดี สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงแจ้งการตัดสินใจดังกล่าวในหนังสือ Rescript เมื่อวันที่ 7 กันยายน กับพระคาร์ดินัลไมเคิล เซอร์นี เจ้ากระทรวงเพื่อพัฒนามนุษย์

ตามที่ระบุไว้ในเอกสารซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันเดียวกันนั้นคือวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2022 สมเด็จพระสันตะปาปา “ทรงตัดสินใจที่จะโอนความสามารถในการดูแลอภิบาลสัตบุรุษที่เดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ ศึกษา หรือพักผ่อนหย่อนใจจากกระทรวงเดียวกัน (เพื่อส่งเสริมพัฒนาการมนุษย์ในองค์รวม) ไปที่ส่วนคำถามพื้นฐานของการประกาศพระวรสารในโลกของกระทรวงเพื่อการประกาศข่าวดี”

พระชุมพาบาลแสนดี

The Rescript ระลึกถึงธรรมนูญเผยแพร่ธรรมของพระสันตะปาปายอห์น ปอลที่ 2 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน ค.ศ. 1988

กล่าวว่า "โดยได้รับแรงบันดาลใจจากอำนาจสอนของสภาวาติกันที่สอง" สมเด็จพระสันตะปาปาชาวโปแลนด์ได้มอบหมาย "ความสามารถในการดูแลอภิบาลทั้งผู้พลัดถิ่นทั้ง ผู้อพยพ คนเร่ร่อน คณะละครสัตว์ คนประจำเรือ และคนทำงานขนส่งทางอากาศ และการดูแลจิตวิญญาณของผู้เดินทาง" สู่สมณกระทรวงเพื่อการดูแลผู้อพยพและคนเดินทาง

การถ่ายโอนสมรรถนะ (competencies)

ด้วย Humanam progressionem ซึ่งเป็นสมณดำริ (motu proprio) ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2016 สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงจัดตั้งกระทรวงเพื่อให้บริการการพัฒนา

มนุษย์แบบองค์รวมขึ้นในเวลานั้น ซึ่งนำการควมรวมกิจการของสันตสภาสี่แห่ง ได้แก่ ยุติธรรมและสันติ เจ้าหน้าที่สุขภาพ เจ้าหน้าที่ดูแลผู้ป่วย Cor Unum และแรงงานข้ามชาติและผู้เดินทาง

ด้วยเหตุนี้ ความสามารถของสภาสันตสภานั้นจึงถูกโอนไปยังกระทรวงที่สร้างขึ้นใหม่ ต่อมาสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสพร้อมสมณอัครบิดรใหม่ Sanctuarium in Ecclesia เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2017 ทำให้มั่นใจได้ว่าบางพื้นที่ของความรับผิดชอบของสันตสภาเพื่อส่งเสริมการประกาศข่าวดีใหม่ถูกโอนไปยังสันตสภาสำหรับผู้พวยพและคนเดินทาง กล่าวคือที่กล่าวถึงในวรรค 151 ของพระชุมพบาลแสดตี ซึ่งระบุว่ากระทรวง " ทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าการเดินทางที่คริสตชนดำเนินการด้วยเหตุผลของความกตัญญู ศึกษา หรือนันทนาการ มีส่วนในการสร้างคุณธรรมและการอบรมสั่งสอนศาสนาของพวกเขา และพร้อมสำหรับพระศาสนจักรโดยเฉพาะ เพื่อให้ทุกคนที่อยู่ห่างจากบ้านได้รับการดูแลทางจิตวิญญาณที่เหมาะสม"

จงประกาศพระวรสาร (Praedicate Evangelium)

ในที่สุด Praedicate Evangelium ธรรมนูญฉบับใหม่ของผู้แพร่ธรรมที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน ได้นิยามการปฏิรูป Roman Curia โดยสมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสและยกเลิก พระชุมพบาลแสดตี

ธรรมนูญฉบับใหม่เรียกร้องให้ "แจกจ่ายสมรรถนะดังกล่าว" ตามที่ระบุไว้ใน Rescript ของวันเสาร์ และดังนั้นจึงมีการโอนความรับผิดชอบไปยังกระทรวงเพื่อการประกาศข่าวดี

พระสันตะปาปาถึง OMI: 'ประกาศพระวรสารแห่งความหวัง'

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงจัดให้มีการเข้าเฝ้าของมิชชันนารี OMI สำหรับการประชุมใหญ่ครั้งที่ 37 และขอให้พวกเขา นำแสงสว่างแห่งความหวัง ความปิติ และสันติสุขไปทั่วโลก

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสเข้าพบเมื่อวันจันทร์กับสมาชิกของคณะมิชชันนารีแห่งพระแม่มารีนิรมล (OMI) เนื่องในโอกาสประชุมใหญ่ครั้งที่ 37 คณะมิชชันนารีก่อตั้งในปี ค.ศ. 1816 โดยนักบุญยูจีน เดอ มาเซโนดทางตอนใต้ของฝรั่งเศส

ในการปราศรัยถึงสมาชิกหมู่คณะ สมเด็จพระสันตะปาปาได้แสดงความปรารถนาดีต่อคุณพ่อหลุยส์ อิกนาซิโอ รัวส์ อลอนโซ ซึ่งได้รับเลือกเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมาในฐานะอธิการใหญ่ของ OMI คนใหม่เป็นระยะเวลา 6 ปี พระองค์ยังทรงกล่าวขอบคุณอธิการใหญ่คนก่อน คุณพ่อหลุยส์ ลูเก้น ที่ทำงานรับใช้มาตลอด 12 ปี

“ผู้แสวงบุญแห่งความหวัง”

สำหรับโอกาสประชุมใหญ่ครั้งที่ 37 โอเบลตได้เลือกหัวข้อ: “ผู้แสวงบุญแห่งความหวังในการมีส่วนร่วม”

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงตั้งข้อสังเกตว่าหัวข้อนี้รวบรวมอัตลักษณ์ของตนว่าเป็นสานุศิษย์ของพระเยซูผู้ซึ่ง “ได้รับเรียกให้นำพระวรสารแห่งความหวัง ความปิติยินดี และสันติสุข” ในช่วงเวลาที่สงครามและความขัดแย้ง การต่อสู้ของผู้อพยพและผู้ลี้ภัย และเศรษฐกิจมุ่งเน้นที่คนมั่งคั่งกลืนโลกไปในความมืดมิด

“พระวรสารเท่านั้นที่สามารถรักษาแสงไฟแห่งความหวังให้ลุกโชนได้” สมเด็จพระสันตะปาปาตรัส

พระองค์ยังทรงกล่าวด้วยว่าพันธกิจหลักของโอเบลต คือการเป็นผู้แสวงบุญที่เดินทางไปทั่วโลกเพื่อรับใช้พระศาสนจักรใน 70 ประเทศ “พร้อมเสมอที่จะไปเหมือนพระเยซูกับเหล่าสาวกของพระองค์”

“ผู้แสวงบุญแห่งความหวัง พวกท่านเดินกับประชากรศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้า ดำเนินชีวิตตามกระแสเรียกมิชชันนารีอย่างซื่อสัตย์ พร้อมด้วยฆราวาสและคนหนุ่มสาวที่มีส่วนร่วมในพระศาสนจักรในพระพรพิเศษของผู้ก่อตั้งผู้ศักดิ์สิทธิ์ของท่านและผู้ที่ต้องการเป็นส่วนหนึ่งในพันธกิจของท่าน”

ยิ่งกว่านั้น การเป็น “มิชชันนารีแห่งความหวัง” สมเด็จพระสันตะปาปายังทรงตรัสต่อไปว่า หมายถึงการเรียนรู้ถึงคุณธรรมในหมู่คนยากจน กล้าที่จะให้ตนเองได้รับการประกาศพระวรสารจากผู้ด้อยโอกาส เพื่อพวกเขาจะได้ “สอนหนทางแห่งความหวังแก่ท่านสำหรับพระศาสนจักร และเพื่อโลก”

ความสำคัญของการใช้ชีวิตร่วมกัน

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสได้ทรงตรัสต่อไปเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตร่วมกันในทุกวันนี้ว่าเป็นรากฐานที่ “อนาคตของโลก พระศาสนจักร และชีวิตที่อุทิศถวายนั้นขึ้นอยู่กับ”

อนาคตนี้ต้องหยั่งรากในความเป็นหนึ่งเดียวระหว่างเรา ปลูกฝังอยู่กับ “ทุกคนโดยไม่มีข้อยกเว้น”

“พื่อขอให้ท่านเป็นผู้ส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวกันผ่านการแสดงออกถึงความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความใกล้ชิด การก้าวไปด้วยกัน และภราดรภาพกับทุกคน”

กลับไปสู่แหล่งที่มา

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงตั้งข้อสังเกตว่า การดูแล “แผ่นดินแม่” ของเรายังคงมีความสำคัญ เนื่องจากโลกของเราเป็นแหล่งที่เลี้ยงดูเราต่อไป “โดยไม่ขอสิ่งใดตอบแทน”

ในทำนองเดียวกัน สมเด็จพระสันตะปาปาทรงกล่าวต่อว่า ยังคงจำเป็นต้องกลับไปหาพระเจ้าพระบิดาในฐานะแหล่งชีวิตและพันธกิจ “ความรักครั้งแรกที่กระตุ้นให้ท่านละทิ้งทุกสิ่งเพื่อติดตามพระเยซู”

พระพรพิเศษของผู้ก่อตั้งนักบุญยูจีนควรยังคงเป็นจุดอ้างอิงสำหรับชีวิตโอเบลต “หยั่งรากในกระแสเรียกของมิชชันนารี” ด้วยความรักซึ่งกันและกันสำหรับอีกฝ่ายหนึ่งและ “ความกระตือรือร้นเพื่อความรอดของจิตวิญญาณ”

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงกล่าวว่า ความรักอันยิ่งใหญ่ของนักบุญยูจีนต่อคนยากจนและพันธกิจในการเผยแผ่ความรักของพระเจ้าผ่านความศรัทธา ยังคงเป็นแรงบันดาลใจสำหรับโอเบลต

“ในพันธกิจอันกว้างใหญ่ของท่านซึ่งครอบคลุมทั้งโลก ขอให้พระเยซูเป็นแบบอย่างของท่านเสมอ เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงเป็นสำหรับนักบุญยูจีน ต่อหน้าพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดที่ถูกตรึงที่กางเขน ท่านนักบุญได้ตัดสินใจวันหนึ่งจะถวายชีวิตเพื่อให้ทุกคนโดยเฉพาะคนยากจนได้รับความรักแบบเดียวกันกับพระเจ้าที่ทรงเขานำมากลับคืนสู่วิถีแห่งศรัทธา”

มองแม่พระเป็นแบบอย่างชีวิตโอเบลต

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงให้ความสำคัญกับพระหรรษทานพิเศษที่นักบุญยูจีนได้รับต่อหน้ารูปปั้นพระแม่มารีนิรมลในเมืองเอ็กซองโพรวองซ์ในช่วงเวลาที่ยากลำบากสำหรับคณะ

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงกล่าวว่า พระนางมารีย์สามารถแสดงบทบาทพิเศษ “เป็นเพื่อนร่วมเดินทางของท่าน” ตลอดเส้นทางแสวงบุญ

สมเด็จพระสันตะปาปาตรัสว่า พระแม่มารีย์ “ได้ตอบรับ” กับพระเจ้าโดยรับแรงที่จะ “แบ่งปันของประทานจากพระเจ้าและรับใช้พระองค์”

ดังนั้น พระแม่มารีย์จึงสามารถเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตเพื่อพันธกิจและประชากรของพระเจ้าได้ดีที่สุด

ในที่สุด สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงสรุปคำปราศรัยของพระองค์ด้วยการภาวนาเพื่อโอเบลต ขณะที่พวกเขาดำเนินการประชุมใหญ่ และทรงอวยพร OMI และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพวกเขา โดยขอให้พวกเขา "ได้โปรดภาวนาเพื่อพ่อด้วย"

เจตนาอธิษฐานของพระสันตะปาปาในเดือนตุลาคม: 'พระศาสนจักรที่ก้าวเดินไปด้วยกัน'

สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงแสดงเจตจำนงในการภาวนาในเดือนตุลาคม โดยทรงขอให้พระศาสนจักรเป็นหนึ่งในความเป็นซินอด ซึ่งหมายถึงการเดินไปด้วยกันตามถนนสายเดียวกัน

ตามธรรมเนียมทุกต้นเดือน สมเด็จพระสันตะปาปาฟรานซิสทรงแสดงเจตจำนงสำหรับเดือนตุลาคมว่า "พระศาสนจักรที่เปิดกว้างสำหรับทุกคน"

ในวิดีโอพระสันตะปาปาที่ผลิตโดยเครือข่ายการอธิษฐานทั่วโลกของสมเด็จพระสันตะปาปา สมเด็จพระสันตะปาปาเริ่มต้นด้วยการถามว่า "ซินอดหมายความว่าอย่างไร" ก่อนจะตอบตัวเองว่า หมายถึงการเดินด้วยกัน: syn-od พระองค์ทรงอธิบายว่าในภาษากรีก คำว่า synod หมายถึง เดินไปด้วยกัน และเดินบนถนนสายเดียวกัน

สมเด็จพระสันตะปาปากล่าวต่อว่า "เป็นสิ่งที่พระเจ้าคาดหวังจากพระศาสนจักรแห่งสหสวรรษที่สาม นั่นคือการฟื้นฟูสำนึกของการเป็นประชากรอยู่บนท้องถนนและต้องเดินทางด้วยกัน"

พระองค์ทรงเสริมว่าพระศาสนจักรที่มีรูปแบบซินอดนี้เป็นพระศาสนจักรที่รับฟัง โดยตระหนักว่าการฟังเป็นมากกว่าการได้ยิน

“มันหมายถึงการรับฟังซึ่งกันและกันในความหลากหลายของเราและการเปิดประตูสู่ผู้ที่อยู่นอก พระศาสนจักร มันไม่เกี่ยวกับการรวบรวมความคิดเห็น หรือการจัดรัฐสภา ซีนอดไม่ใช่การสำรวจ แต่ เกี่ยวกับการฟังตัวเอกคือพระจิตเจ้า มันเกี่ยวกับการอธิษฐานภาวนา ถ้าไม่มีการภาวนา ก็จะไม่ มีซีนอด” สมเด็จพระสันตะปาปาตรัส

วิถีทัศน์ความยาว 2 นาทีของพระองค์ ซึ่งแสดงภาพผู้คนกำลังเดิน ภาวนา และเข้าเรียนในชั้น เรียนด้วยกัน จบด้วยพระสันตปาปาทรงขอให้เรา "ใช้โอกาสนี้ให้เป็นพระศาสนจักรแห่งความใกล้ชิดซึ่งเป็นแบบฉบับของพระเจ้า - ความใกล้ชิด" เช่นเดียวกับการขอให้เรา "ขอบคุณประชากรทุกคนของ พระเจ้าที่ดำเนินไปตามทางแห่งซีนอดด้วยการฟังอย่างตั้งใจ"

สุดท้าย สมเด็จพระสันตะปาปาตรัสว่า “ขอให้เราภาวนาเพื่อให้พระศาสนจักรซื่อสัตย์ต่อพระ วรสารและกล้าหาญในการประกาศพระวรสาร ดำรงชีวิตในบรรยากาศที่เราร้อนมากขึ้นของซีนอด และเป็นชุมชนแห่งความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ภราดรภาพ และการต้อนรับ"